



# ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину помісну Українську  
православну церкву!

Часопис Волинської єпархії  
Православної церкви України

№ 12 (205), грудень 2021 р.



святі

## ГАЛШКУ ГУЛЕВИЧІВНУ ВИЗНАНО СВЯТОЮ

Канонізацію (прославлення нових угодників Божих) затвердив Священний синод Православної церкви України, засідання якого відбулося в столиці 22 листопада.

Зокрема, «надане благословення на місцеве шанування у єпархії на території історичної Волині та у м. Києві відомої православної діячки XVI-XVII століть, сповідниці православної віри, мученички, фундаторки Київського Братського Богоявленського монастиря та Київської братської шко-

ли Єлизавети Василівни Гулевич, відомої також як Галшка Гулевичівна (+1642)». День пам'яті праведної Єлизавети відзначатиметься щорічно 18 вересня.

Пропозицію прославлення на підставі численних досліджень подала Волинська єпархія (канцлер протоієрей Микола Цап є членом синодальної комісії з питань канонізації святих). Напрацьовані матеріали надруковано в журналі «Волинський благовісник».

Приєднано до лику угодників і святителя Йосифа (Нелюбовича-Тукальського), Митрополита Київського, Галицького і всієї Русі (+1675). День шанування – 8 серпня.

Синод також затвердив положення про нагороди в ПЦУ, утворив загальноцерковний паломницький центр, розглянув ряд інших питань. Детальніше про це – на сайті [pctmna.info](http://pctmna.info).

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку чи на монітор

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – корисний засіб у духовному житті православного християнина. Щоб ця релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її в будь-якому поштово-відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241.

Ця ж газета в електронному вигляді, архів її основних публікацій, радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: [www.pravoslavivolyyni.org.ua](http://www.pravoslavivolyyni.org.ua)

**ХРОНІКА**

**У Луцькому районі створили Раду церков**

З ініціати голови райдержадміністрації Володимира Кеца 20 жовтня відбулися установчі збори та перше засідання Ради церков.

У повідомленні про подію на сайті РДА [lutskadm.gov.ua](http://lutskadm.gov.ua) зазначено, що мета діяльності новоствореного органу – аналізуюча та зміцнююча міжконфесійного діалогу.

Православну церкву України в цій Раді представляє луцький районний декан протодієєпископ Володимир Присяжнюк, якого обрано її головою на пів року.

Учасники зібрання працювали над проектом положення Ради, обговорювали питання вакцинації від коронавірусної хвороби та можливі форми співпраці релігійних організацій і влади. Вирішено підготувати і затвердити на наступному засіданні план діяльності.

«Сплікування було досить важким та емоційним, але найголовніше – воно було ширим, відвертим та повним любові Христу», – йдеться в новині РДА.

**Влада Михайл: «Будуємо, реставруємо, щось руйнуємо»**

Своїми поглядами, ідеями щодо розвитку нашого краю митрополит Луцький і Волинський Михайл поділився в інтерв'ю для інтернет-видання «Перший.com».

Під час розмови архієпископ пояснив, у якому плані веде політику та як це відноситься до церкви. Своєю мрією назвав щасливі людей, які ходять в будинки і вмішались: «Я хочу бачити людей щасливими, це мені приносити здоров'я. Тому мені хочеться садити трапляння, підмітати, робити ремонт. Це ж все не моє. Це тимчасове, поки я тут, я тут сиджу. Але хто щось приїде, побачить ці квартири побачить світ у крапках очей, щось ми відновували – це, після чого мені щось буде користуватися», – дититься керуючий єпархії.

Саме це і спонукає владу не сидіти на місці, «будуємо, реставруємо, щось руйнуємо». Стратегію, наприклад. Мріячи не мріє, а побачає – виконає і з точки людської провидності. Ми, провинці, не можемо дивитися масштабно, далеко, перспективно. Ми себе все відчуємо хохлами, не можемо стати українцями», – переконаний високореєвський єпископ.

Повністю інтерв'ю можна прочитати на сайті [pravoslavnyi.org.ua](http://pravoslavnyi.org.ua), у розділі «Статті».

**Підписано договір про співпрацю з Луцьким ЦСЗО**

Управління єпархії та Державна установа «Луцький спеціальний ізолятор» домовилися співпрацювати.

Як розповіла голова єпархіального пенітенціарної служби протодієєпископ Андрій Мовчанюк, 25 жовтня він взяв участь у робочій зустрічі, проведеної у ЦСЗО з виконувачем обов'язків начальника підполковником випускарської служби Ігорем Туркалевцем. Наступного дня єпископ Михайл та Ігор Туркалевць – підписали договір.

Отже Андрій займається духовною опікою тих, хто перебуває в установах Державної пенітенціарної служби на Волині. До цієї служби в Україні належить місяця виконання покарань і слідів ізоляторів.

**У ВНУ – нова публікація «Лісові пісні»**

Представити Волинської православної богословської академії побували на презентації видання драми-феєрії Лесь Українки мовами оригіналу та кримсько-татарською.

З благословення митрополита Михайла в західі 29 жовтня, зокрема, взяв участь священник Денис Кляковський, повідомляє сайт [vnu.edu.ua](http://vnu.edu.ua).

**— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ**

**16 грудня**

**Іоанн Мовчанюк**  
Він народився в УВ споніті у грецькому місті Нікополь. Ще в дитячому віці почав вивчати Святе Писання і ширю молився Богу. Коли померли його діди (і в батьку було великим вченським), то весь свій спадок роздав між дідом і зробив пожертвування на будівництво храму. Сам же пішов у монастир, де спався близько десяти років. У віці 28 літ на прохання жителів міста його обрали єпископом, але аскетичне життя чернець не змінив.

Через десять років містом став керувати новий правитель і почав втручатися у церковні справи. Іоанн вперше замилував єпископський сан і рушав до Єрусалима, де став звичайним послушником у лаврі. Там приймав обичає мовчання і спокійся в пустелі, де живе насамоті дев'ять років, харчуючись тільки травами.

**26-та неділя після П'ятдесятниці**

Православна Церква пропонує цього дня поміркувати над речивою про нерозумного багача (Лк. 12:16–21). Історія ця не втрачає актуальності і сьогодні, а це величезні матеріальні сплоску. У притчі який видіє «нерозумний багач» саме тому, що заможний чоловік, добрий господар, який дає лад своєї власності, так і не зумів розділитися в істинні цінності життя.

Збираючи великий урожай, він надумав зруйнувати старі і побудувати нові комори, аби мати запас для ситого життя на довгі роки, аби жити і веселитися із набутого багатства. «Але Бог сказав йому: нерозумний! Ця ніч добу візьмуть у тебе; кому ж дістанеться те, що ти наготував?» (Лк. 12:20).

Побуток народна примка, що на той світ нічого не забереши. І знають і повторять чи не всі смертні, проте так звани реалісти спонукають багатих людей до нерозумного накопичення статків. Навіть мільйонер мріє стати мільярдером – поміжати власне добро з думкою про майбутнє. А як же воно має бути – майбутнє? Історія доводить просту істину: ми в цьому житті породжимо і тимчасові. А життя вічне зовсім не передає земних накопичень, і суми матеріальні скарби не забезпечують Царства Небесного.

Мабуть, невідважко, як знак Божий, проправа неділя про нерозумного багача припаде цього року на день ушанування Миколая Угодника. Адже він – іскрявий приклад жертвованості для своїх ближніх. Святилель не тільки роздавав йому потребуєчому, а і волюбив його непоміченим у християнських. Зробити добре і не звернувши уваги на це, можемо, але Всевидюче око дає оцінку жертвованості та стичі, «во Він дає тобі силу збувати багатство» (Втор. 8:18).

Адже все, що ми маємо, – то від Божого благословення, і матеріальні блага теж. Розумно розпорядитися щедрим статком теж.

Робота над цією книжкою – частина проекту Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Шпорується книга-білінгва: оригінал та переклад, цього разу – на кримсько-татарську (перекладан Юнус Кандим).

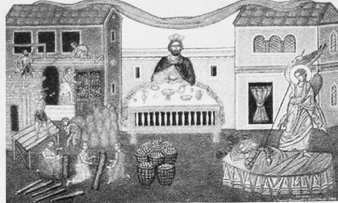
Присутні – представники влади, кримсько-татар, науковці, викладачі, студенти – прослухали уривок із нового перекладу. (До речі, Лєса декілька разів була на просторі, написала поетичний цикл «Кримські сподання».)

Феєрія (від франц. *fee* – чарівниця) – різномовна драма, для якої вжито: казковий сюжет, пуританський естетичний і фантастичний дієвий осіб, сценічні ефекти і трюхи.

«Лісові пісні» Лєса Українка створила на



Ігумен Сана, побачивши невиконану ширість та сервотність послушника, вмовив його повернутися в обитель, і там преподобний провів 66 років. Отримавши від Бога ціліснийський світ, він день і ніч допомагав хворим людям, злишнює їх силою молитви. Всесвітній дарував угоднику довгий вік і той шістьо життю у 104 роки, залишивши після себе багато добрих справ.



потрібно під оморфом Усешвиного. Жити лишев думкою про розкоші, підкріпляти непомірний жадності, бути рабом мамони – це шлях у безвихідь, який веде до духовного сплосчення. «Хто любить срібло, той не насититься сріблом, і хто любить багатство, той не може користи від того. І це – суцільні!» (Екл. 5:9).

Немає заперечувати зможне життя як результат невтомної чесної праці. Так введеться у світ під благословенням Господа. Розумні межі стичі завжди будуть запорукою здорового духовного життя. А от надмірне накопичення і сплосчення земних благ нікого не привело до духовного спокою. І часто переповнена комора одних – це порожня комора інших.

«Велике надбання – бути божком і задоволеном. Бо ми нічого не принесли у світ: воно, що нічого не можемо і винести з нього. Маючи їжу й одяг, будемо задоволені тим. А хто бажає забагатіти, впаде у споску і в тєнеті, і в багаті він безрозсудний і шкідливий похоті, що приводить людей до будівання і загинів; бо корись йому джерело і сріблєство, віддівшишському деякі ухилилися від віри і самі себе віддали багатому скарботам. Ти ж, чоловіче Божий, тікай від цього...» (1Тим 6:6–11).

Нікому це із землі не вдавалося забезпечити себе запасом для вічності. Сумний фінал притчі про нерозумного багача: «Так бувач з тим, що збирає скарби для себе, а не в Бога багатіє!» (Лк. 12:21).

**Віталій КЛИМЧУК**

основі польського фольклору, народної персонаж Мавка – це образ народної демонології, котрий поетеса переросмила в позитивну люччю.

«Лісова пісня» належить до вершин світового модернізму. Це найвідоміша річ нашої славетної земліччя. Але не можна не зауважити, що драматургічному даробку є творці і жити ранніх християн «Фрун і Присцилла», «Авдокат Марціан», котрі сточть не тільки не відкоє, а віриш за загану феєрії.

**Ігумен: чині похороно покликаний заспокоїти нас**

Про поминки померлого і відхід душі в інший світ говорив намісник луцького Хрестовоздвиженського монастиря ігумен

Никодим (Смілий) у черговій телепередачі «Духовна абетка» на «12 каналі».

«У християнській традиції смерть – це момент, коли душа людини возз'єднується з Богом, зі своїм Творцем. Тобто певною мірою це радісна подія. Звичайно, ми скорбимо і журимо, що це і буде тут у земному житті. Але оці слізьми – це прояв великого жалю до себе, ніж до покійного. Бо покійному уже не треба турбуватися, страждати, переживати. Він уже в тому стані, коли він духовно єдиний з ним сплоскучається. От ми страждаємо, бо не будє ці люди, не будє допомоги від них, підтримки, не будє об'єкта нашого захоплення. Ми плачемо, бо втрачаємо», – пояснює намісник монастиря.

Через те стверджує, що сам чин похороно покликаний заспокоїти учасників, надавши їм, що смерть – це не кінець усього, а зустріч душі померлого з Богом. Цей момент скорботи сплоскає перелягнуту старість повернутися до того стану, який потрібний для спасіння душі, переконаний о. Никодим.

Повністю передачу можна переглянути на сайті [pravoslavnyi.org.ua](http://pravoslavnyi.org.ua), у розділі «Відео».

**Керуючий єпархії очолив богослужіння в Ковелі**

До дня престолоного свята митрополит Луцький і Волинський Михайл 7 листопада очолив Божественну літургію в соборі Великомоукотина Дмитрія Солонського.

У 20-ту неділю після П'ятдесятниці з високореєвським служило декан Свято-Димитрійської округи і настоятель парафії протодієєпископ Анатолій Александрук та іше духовенство. До відправ долучилися ковальський міський голова Ігор Чайка, який привітав архієрея.

У слові архієпископ подорозвив присутніх зі святом та зазначив, що ми, зазвичай, прагнемо бачити щось нове, хочемо бути щасливішими. Кожен розуміє шістьа по-різному. Як у нашіспереду матеріалістично розуміють це, так і по-іншому, бо бути щасливим? Тимчасово не сплоскучаєш, адже в людини є завжди вибір: Бог дарував людині свободу», – зазначив владика.

Божий дім освячено 2003 р. тоді ще єпископом Михайлом. Центральна частина його має всьому типу форму, що символізує вільський зріку.

**У Жидичині духовенство послідувало з нотаріусами**

7 листопада, в День пам'яті мучеників Маркіяна та Мартирія, покровителів єпархії, у Свято-Миколаївському чоловічому монастирі відбулася зустріч із представниками Нотаріальної палати України у Волинській області.

Захід «Нотаріуси про духовність» проішов у колоніях заст будинку митрополита, що входить до комплексу обительі. Перед початком дійства декан монастиря митрополитолог архієпископ Константин (Марченко) відслужив у домовому храмі подячний молебень.

Як розповів жидичинський намісник, співпраця між нотаріусами і духовенством розпочалася 2017 року. Тож день ушанування своїх покровителів уособлює не тільки дію стародавню, але й вирішляти провести, сплоскучаєш із духівниками.

Під час зустрічі о. Константин привітав присутніх зі святом, загадавши молитви мучеників Маркіяна та Мартирія, які речиво виконували свою роботу, побажав нотаріусам такої ж плідної праці та заступництва цих угодників Божих.

**Передача про мовні успіхи й біди**

9 листопада, в День української писемності та мови, ілтрактор інформації на видавничого центрі «Фарма» мовні успіхи і біди розповів директор «Фарма» Віктор Гребенюк виступив на громадському інтерактивному телебаченні.

## ХРОНІКА

Зачекиння. Початок № 2

Насамперед їсте (студ) ролівню про свята Нестора Лисий: день молитовного спомину якого став цим державним святом. Найбільше праця передпогоди «Літопис руский» – початок вітчизняної літератури (XII ст.). Важливо, що цей чернець Києво-Печерського монастиря побував у Володимирі Зимному і вінс Хроноі Волони до своєї кінти.

У годинній розмові з журналісткою Ярославою Саови шлося про те, що нині українські належить до найрозвиненіших мов світу (зафіксовано близько мільйона слів, є більш укладаноюються всі жанри і палув спілкування). Зростає кількість мовців, 45 мільйонів, тобто друга серед світу, 22-га на планеті; рідною вважають її 78 % громадян України, дедалі популярніша (у молоді). Україномовними стають цілі сфери суспільного буття.

Одночасно, вважє В. Гребенюк, наше мовознавство і більш «правильне», ніж було колись, однік бідніше на синоніми, прислів'я тощо. Чистоти мови шкодить велика кількість зайвих запозичень з англійської; питома українська мова пологому заступають германізмами і латинізмами. Віктор Іванович навів приклад: «Преподобний Несторе Лисий», мова Бога за нас» – цими словами закінчилась передача, запис якої можна на переглянути ось тут: <https://youtu.be/4clubU9o3g>.

### Вийшов фільм «Холмська Одіссея»

Кінопоказ про життя чудотворного реліквія, яка знаходиться в Луцьку, відбувся на ютуб-сторінці «12 каналу».

В анотації до відео авторки зазначає: «У фільмі про Чудотворну ікону Богородиці Холмської – артефакт, якому тисячі років, заступництву у якого просіли і вельмиці, і прості люди. Звідси іскри дивовири зі складного долею, паллади короля Данила, втрачені на початку XX століття і наприкінці віднайдені. Жертвості під час порятунку образу не мала меж. Вона глибоко вважє, як і історія холмчан, з якими цей шедевр тісно пов'язаний».

Журналістка Марія Андрушок розповідає, що над фільмом, виходу якого посприали благодійники, працювали півтора місяці. У цей час спілкувалися з представниками наукової реставраційної ради, фахівцями Національного художнього музею України, Національного науково-дослідного реставраційного центру промислових та інших культурних цінностей, що вийшов ще 2007 р. на українському телебаченні про Холмський чудотворний образ, хоча мрія народжувалась давніше.

«Треба розповісти світові, що саме ця ікона знаходиться в Луцьку, і що люди її шанували. Історія її дивовижна, вона варте, щоб її знали». Освітлює тему фільму, що заміне подорож.

Реставрували святою спешу негально. У радянський період вона зберігалась в родині луцького священника Гавриила Коробчука.

Ікона Холмської Богоматері – одна із чотирьох найшанованіших в Київській Русі і та одна з них, що перебуває нині в Україні. Виконана в техніці візантійського малярства, датується кім. XI – поч. XII ст. Наближчий їй аналог – Вишгородський образ, яку називають так само Володимирською іконою (оригінал перебуває у Третійковській галереї в Москві).

Щорку 21 вересня з нагоди свята Холмської ікони (у день Різдва Пресвятої Богородиці) в обласному центрі відбувається паломництво до оригіналу чудотворного образу, який зберігається в Музеї волинської ікони.

## ВАРТО ЗНАТИ

# «ДУХОВНА АБЕТКА» МАЄ ВИСОКИЙ РЕЙТИНГ



ДУХОВНА АБЕТКА ДЛЯ ГЛЯДАЧІВ

Спархіяльний передачу на «12 каналі» відзначено міжнародною журналістською асоціацією «Новомедіа» за висвітлення християнських і сімейних цінностей.

Сайт *novamedia.ua* повідомив, що «12 канал і журналістка і телеведуча Марія Вавринюк стали лауреатами за систематичне висвітлення християнських цінностей та плекання поваги до Святого Письма».

Сайт *novamedia.ua* повідомив, що «12 канал і журналістка і телеведуча Марія Вавринюк стали лауреатами за систематичне висвітлення християнських цінностей та плекання поваги до Святого Письма».

«Духовна абетка» є найбільш рейтинговою серед інших передач каналу, – зазначила М. Вавринюк 12 листопада, одержуючи диплом у Києві, в комплексі «Інверсія». Глядачі пишуть свої запитання священникам, телефонують у студію та прагнуть діалогу із духовником. Питань стільки, що за годину ефірної програми часто не встигають охопити всі».

Редактор передачі протоієрей Віктор Пушко (на фото) пояснює популярність передачі тим, що обираються теми, які найбільше цікавлять і хвилюють глядача. Аудиторія завжди була чималою, але найбільшо збільшилась після того як спілкування почали вести у прямому ефірі.

«Духовна абетка» виходить із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла, за підтримки компанії «WEST AUTO HUB» («Вест авто хаб») з 2019 року. Це спільний проєкт епархіальної телестудії «Собор» і «12 каналу». Усі випуски можна переглянути на сайті епархії, у розділі «Відео».

Асоціація «Новомедіа» – це громадська організація, заснована 2004 р. за починком журналіста Руслана Курчуха, яка об'єднує медіаіндустрію – християн різних конфесій, спільноту людей духовної єдності та професійних інтересів. Це близько двохсот людей, які працюють у сферах та релігійних заходах масової інформації. Організація має представництва в багатьох областях України, а її працівники є також у Росії, Сполучених Штатах Америки і Канаді. Експерти Асоціації здійснюють щорічний моніторинг 3МІ: телеканалів, радіо, газет і журналів, мережі інтернет та видівення найкращих матеріалів, які сприяють популяризації вічних цінностей.

Оксана КАРНКОВСЬКА

дуваням, щедруваням, веснянкам, гайкакам тощо. Це все те, що виражє український характер, те, до чого знаємо українська природа». Ми повинні знати, хвалити українське, а не захоплюватися лише закордонним; як іменами, чи словами, чи традиціями, забуваючи, що в наших жилах теж зосім інша традиція – українська, – запевняє керуючий епархії.

### Молитва

#### До Дня Гідності та свободи

Свяченнослужителі й миряни епархії молитовно відшанують героїв «Небесної сотні» та полетів війни.

В обласному центрі, на Театральному майдані, 19 листопада відбудуться заупокойні літургії перед фотостеною загиблих, яку очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Випишлючись на волю, владика зазначив, що 21-ше число – це не лише згадка про героїв, а й думка про те, як в Україні має бути. Нам залишається виконати те, що від нас залежить, – бути патріотами. Патріотизм, за словами митрополита, є священноствореною, – це вєщєло турбота й праця на своїй батьківській землі.

Нехай Господь врозить тих, від кого залежить приймати правильні рішення, побажє архієпископу. Щоб кожен мав щасливу життя, і не мав, а до нас приїжджали на заробіток. Хай Господь допоможе нам зробити своїм ділом щасливим.

У молитві, зокрема, взяли участь: декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар, головний військовий капелан протоієрей Михаїло Буцак, інше духовенство, представники влади та громадськості. Капелани поклали листи також на могилі героїв «Небесної сотні» Василя Мойсея, що на Меморіалі війнової слави, і поклали квіти.

День гідності та свободи відзначають в Україні щорку 21 листопада на честь Помаранчевої Революції та Революції Гідності.

### Високопреосвященний привітав луцького декана з ювілеєм

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну літургію в храмі Холмської ікони Богоматері, що в обласному центрі.

У літургії брали участь 21 листопада, в день Собору архієпископа Михаїла та інших небесних сил безплотних, із нагоди тезоіменітства і ювілейного дня народження миського благодичного і настоятеля цього Божого дому протоієрей Михаїла Онушка.

У проповіді, згадуючи сьогоднішнє свято, високопреосвященний зазначив, що Господь створив духовний і матеріальний світ. Коли ідеться про матеріальне, розуміємо, що утворились вода, земля, – усі природи. «І дух Божий носився над водою» (Бир. 1:2). До матеріального світу можна торкнутися, побачити його. А повітря хоч і не бачимо, але відчуваємо його відсутність. Життя ж ангельського світу є позаматеріальним. «Багато речей у цьому світі не пояснюються словами; це й присутність ангелів. Духовний світ не можна зрозуміти, але ми його відчуваємо». Бог створив ангелів, тож молитовно звертаємося до них.

Сьогодні ми святкуємо й інші, патріотичні події: нагадає архієрей. Це річні річчї революції – Помаранчевої 2004 р. і Гідності 2014 р. Захист небесних сил у ті дні був особливо помітний. Владика сподівається, що надалі у день шанування архієпископа Божого Михаїла в наших державі відбуватимуться краці подій.

«Треба лише вірити і прагнути до того, аде історія, яку ми хочемо жити, – це горішчє. В нас є велика віра, – зазначає архієпископ».

Відзнакою «За жєртвості» владика нагородив Ларису Онушку, маючи настанову, за зокрема, православне виховання синя. 12 листопада о. Михаїло відзначив 40-ліття.

Інформаційна служба епархії

творного образу, який зберігається в Музеї волинської ікони.

Повністю відео можна подивитися тут: [https://www.youtube.com/watch?v=kK2H0m4Q9\\_8](https://www.youtube.com/watch?v=kK2H0m4Q9_8).

### Проповідь архієрея: потрібні книги за законами

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл наголосив на важливості дотримання правил. Про це він говорив 14 листопада під час казання на завершенні літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

Архієпископ наголосив, що приймаючи якусь віру чи живучи в суспільстві, ми приймаємо і певні правила поведінки. Тож кому дозволено інші нехтувати, виправдовуючи себе, коли хочемо їх порушити? Кожен по-різному тумачить ці правила і закони, але підштовхує їх під свій світлогляд. Проте не потрібно сильно мудрувати, закликає керуючий епархії. Адже вони закладають для нас основу життя, і дуже важливо її не втрачати.

Для прикладу високопреосвященний навіс святкування Різдва. Ікона народження Господнє відзначаємо 7 січня, то чому на Новий рік, що припадає на піст, робимо плинні тунинг? – риторично запитав владика Михаїл. Якщо маємо правило, то не порушуємо його. Чтєво живіть за законами Євангелія, настановляє митрополит.

### За новоюліанським календарем – піст раніше

Для тих, хто відзначає Різдво Христове 25 грудня, і Пилип, і Дмитро, розпочався цюмо нагадав митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Календарні розбіжності, на думку високопреосвященного, не повинні викликати в Україні сварки. Це право вибору кожного. «Наша церква повинна підтримувати і шанувати, як і одини, так і другий календарний процес, але піст було дотримано. Це важливо, коли почне, а важливо, як ти будеш

його дотримуватися», – наголосив керуючий епархії.

Тому митрополит Михаїл побажє усім ревності й духовної стійкості. «Молитвою і постом ми прожемо і ковід, прожемо і інші небезпеки та негаразди, які літають над Україною і над кожним із нас».

### Треба плекати самоідентичність – владика Михаїл

Митрополит Луцький і Волинський укротре наголосив на нашій культурній своєрідності й закликав українців не забувати про це в християнських традиціях.

Зокрема, згадуючи Новий рік, архієрей стверджує, що давні слов'ян відзначали його у весняне рівнодення (у XII ст. це 20–21 березня). «Все це було, пов'язані з весною, з новим періодом життя, посіванням пшениці тім даєм». Під впливом різних культур ми вєє давнимо відзначаємо початок року 1 січня. Проте нині найбільше і китайський і новий рік і безліч інших свят.

Високопреосвященний застерігє: «Тепер в нас стає важливо, чи ти народився в рік скроплення, чи настає рік бика чи миші якоюсь... Китайський календар входить в таку систему своєрідних цінностей. Але ми патріотичні саме, українське, яке було від самого початку, і до християнського періоду було пошановане, і після було пошановане». Архієпископ наголосив на тих традиціях і святкуваннях, які були у дохристиянський час, і залишилися після приходу Русі, і мають плекатися в наш дні, якщо не йдуть усупереч християнській вірі.

Архієрей закликає відгородити нашу традиції, свята, обряди. Але стверджує, що добре цікажитися й культурою інших народів, однак «треба мати самоідентичність. Ми вважємо святкувати нам, українцям, український Новий рік. Це повинно бути нашим самоіраженням».

«Треба повертатися до наших українських традицій і кіт пошанувати у нашому культурно, побутом, піснях, звичаями, – кола-



## НА ПОРОЗІ ВІЙНИ...

Повномасштабна війна з Росією насувається на нашу країну, неначе велегенська хмара цілими післями зметрує на дні океану. Що може зупинити чи відвернути її? Тільки цнре розкаяння у своїх гріхах перед Богом і зміна свого життєвого вектора, заміна тимчасових, матеріальних цінностей на вічні, духовні. Адже і війни, і хвороби, і навіть нові мутації коронавірусу («дельта», «омікрон») сидять лише про те, що люди вперто не хочуть каятись, перемислити все своє попереднє життя та нарешті з Божою допомогою щось змінити в ньому. І найперше це, звичайно, стосується наших мовнодержавців, адже за гроші влади розганяються в першу чергу простий народ.

Це переконливо показав і останній Майдан. Жоден із тодішніх та і теперішніх державців не отримав навіть маленької подярянини, не кажучи вже про те, щоб «жму в лоб». Жодість до незанокного та несправедливого збагачення засліпила очі представникам усіх верств та прошарків нашого суспільства. Але це апостол Павло майже дві тисячі років тому попередив, що «корінь усього лихого – то горюшество, якому віддавись, дехто відбились від віри і поклали на себе великі страждання» (1 Тим. 6:10).

Отже, поки врешті в нашій країні не почнеться дїєва боротьба з корупцією на всіх рівнях державного життя, очікувати на мир чи на припинення цієї страшної хвороби не доводиться. То все можна припинити тільки за допомогою Божого, бо тільки Він знає, як по-

бутися і перемогти це суспільне лихо.

Тут можливі два варіанти: або ми вблагасмо Милосердя Господа і Він знайде в нас достатньо чесних, порядних, непадкулих та неспоступливих борців із цим ганебним явищем і приведе їх до влади. Або ж Бог таким чином вплине на серця теперішніх мовнодержавців, держслужбовців, чиновників та докорінно змінить їх, пробудить їхню совість, що вони самі почнуть боротися з корупцією у всіх сферах, на всіх рівнях, і вже, нарешті, ефективно запрянують усі наші такі численні, та безпорадні антикорупційні органи, суди і прокуратура. Ліквідується офшорні компанії, які заробляють великі гроші тут, а платять світохотворні податки там. Економіка наша буде виведена з тіні і почнуть тут, удома від платити податки, які стануть кінцем адекватними та поміркованими, зате обов'язковими. Введуть також податок на виведення капіталу. Одним словом, держава, врешті-решт, почне працювати на свій народ, а не на себе.

Якщо ж цього не станеться, то перспективи в нашій країні немає ніякої. Досить уже самих себе та людей дурити тим, що нібито у нас боротьба з корупцією вже успішно закінчилась із запровадженням антикорупційних органів, чи, може, взагалі не потрібно з нею боротися, бо корупція, бачте, існує і в інших країнах. Адже за рівнем сприйняття корупції Україна зайняла в 2020 році 117 місце із 180 країн. Часу для виправлення ситуації лишилось «обмаль». Надія тільки на нашу молитву і Бога.

## ДВІ СМЕРТІ ТА ДВА ЖИТТЯ



У кожного з нас настає такий момент, коли повчально усвідомовити, що всі ми обмежені не тільки в просторі, але й у часі, і колись обов'язково помremo, і нас заковають у землю. Із цього моменту ми повинні завжди пам'ятати про цей очевидний факт і дбати, перш за все, про наше загробне життя, тобто про вічність (якщо, звичайно, віримо в Бога і в загробне життя).

Алежж, цієї, хоч як парадоксально звучить, тимчасової смерті нам не уникнути, як не уникні Ісус Христос. Але це не означає, що ми не можемо уникнути вічної духовної смерті, як уникнув її наш Спаситель. Тому ми, заручившись підтримкою Пресвятої Трійці і вишого духовного світу, повинні докласти також і всі свої, хоча й обмежені, та внаслідок цієї підтримки й непереможні зусилля для перемоги над цією вже вічною, духовною смертю.

Головне – засвідчити перед Богом, Царством Божим та людьми нашу готовність віддати все заради перемоги над нашою другою смертю. Як про це говорить Сам Господь: «Яна ж користь людям, що збуде увесь світ, але душу свою зазнапасть? Або що дасть людина взаєм за душу свою?» (Мф. 16:26); «а в іншому місці: «і не лїкватесь тім, що тіло вбиває, а душі вбити не може; але битесь більше того, що може й душу, і тіло вам зазнапасти в гесні» (Мф. 10:28).

Отж, виходить, що колись, у свій час, ми от-

римаємо взаєм цього тимчасового тіла уже безсмертне, вічне тіло, яке навіть не згорить в гесні (пор. Лк. 16:23–24). Що ж до нашої душі, то вона й так є вже безсмертною, тому й треба понад усе дбати про спасіння її од вічних мук, незважаючи на всі спокуси та підступи лукавого. Тож від того, як проживемо на землі всі роки, призначені нам Богом, буде залежати якість нашої вічності, місце нашого вічного перебування: у печлі чи в раю.

І хоча є такі грїхи, котрі, можливо, простяться нам уже за межею, що відділяє цей тимчасовий світ од вічності, це не означає, що нам тут дозволено грїшити, вимагаючи при цьому від Бога прощення грїхів без свєчасного та щирого покаяння. Не забуваймо, що й ми, у свою чергу, повинні прощати грїхи нашим кривдиком, виявляючи і своє (Божє) милосердя до них.

Отж, спасіння наших душ – складний процес, що вимагає, найперше, серйозного та уважного ставлення до цієї проблеми, вирішення якої неможливе без активного втручання Вищих Сил. Для цього Син Божий і вилідав Сина Людського приховно на землю, щоб зняти та спасти те, що загинуло (Лк. 19:10). Хай ці євангельські слова, що однаково мірою стосуються кожного з нас, надихають нас на безперервну боротьбу та перемогу над силами зла: внутрішніми («ожадливості») та зовнішніми (спокуси). Головне, щоб померти один раз, а не два.

Л. Т.

– ХУДОЖНЄ СЛОВО

## ЦАР І ВІДЛЮДИК



Одного дня цар звернувся до відлюдника:

– Проси в мене усе, що хочеш, і дам це тобі!

Відлюдник відповів:

– Хочу безсмертного життя, вічної молодості, невимірного багатства, радості, якої не затямити жодне горе.

– Над таким речення я не владний.

– Тоді зроби милість, залиш мене в спокої, – сказав відлюдник. – Я проситиму тебе в Того, хто в змоззі мене все це дати.

І він став просити в Бога, щоб Той дарував йому ці блага в потойбічному житті.

\*\*\*

«Просьті, і дасться вам; шукайте, і знайдете; стукайте, і відчинять вам; бо кожен, хто просить, одержує, і хто шукає, знаходить, і хто стукає, відчинять» (Мф. 7:7–8).



## ЯК НАВЧИТИСЯ РОЗБИРАТИСЯ В ЛЮДЯХ?

Учень одного дня запитав у старця:

– Як мені навчитись розбиратися в людях, – кому довіряти, а кого остерігатись?

Спершу скажу тобі, кого треба остерігатись, – мовля старець. – Остерігайся найсмирненшого на вигляд! Коли побачиш, що хтось перед тобою б'є поклони, обімає тебе і вивляє неможливу прихильність, того бійся найбільше!

– Як же так, старче? – здивувався учень. – По яси мені!

– Бо він перший же зрадить тебе, – відповів старець, зітхаючи.

– А кому ж мені довіряти? – спитав учень.

– Довірай тим, хто протий з тобою і каже тобі правду, хай яка вона буде, – ці люди на вигляд! Коли побачиш, що хтось перед тобою б'є поклони, обімає тебе і вивляє неможливу прихильність, того бійся найбільше!

– Як же так, старче? – здивувався учень. – По яси мені!

— СВЯТІННІ ВОЛНІ —

# ДОРОСИНІ ВІДЗНАЧИЛИ 300-ЛІТТЯ ЦЕРКВИ



31 жовтня, в день апостола і свєнгеліста Лукї, митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну літургію в храмі цього села Рожищанського деканату з нагоди престольного свята.

Із архієреєм молилися: рожищанський декан протоієрей Василь Шняк, настоятель протопієрей Василь Михайлишин, інше духовенство. Благословенними грамотами владика нагородив активних парафіян.

Дерев'яна церква в Доросинях, побудова-

на 1721 р. (від неї веде початок місцева громада), зруйнувалася через ветхість. На її місці 1881 р. постала нова, освячена 17 жовтня того ж року, дерев'яна з дзвіницею. У 1905-му храм відремонтували коштами парафіян і заново освятили 21 січня 1906 р. Її настоятелями були: з 1880-го – о. Антоній Хотовицький, з 1902-го – о. Костянтин Тоцький. Обидва священники поховані біля храму. Божий дім належить до пам'яток архітектури національного значення.



# СОКІА: ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО В МОНАСТІРІ З АРХІЄРЕЄМ

Божественну літургію в храмі Апостола Якова, брата Господнього, чоловічої Свято-Успенської обителі, що в цьому селі Рожищанського деканату, з нагоди 10-річчя Божого дому й монастиря очолює митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

5 листопада за богослужінням разом із владикою, зокрема, молилися: декан монастирської єпархії архимандрит Константин (Марченко), рожищанський благочинний протопієрей Василь Шняк, намісник обителі ігумен Яків (Мільня) та інше духовенство, а також ченці та черниці нашої єпархії.

На місці цього монастиря колись стояв дерев'яний храм, побудований 1616 р., який був спалений. За пожертви місцевої польської знаті звели 1907 р. костел. Під час Другої світової війни храм пошкодила пожежа. За «святівної» костел використовувався під елеватор і зернохосювце. У 90-х роках його передали римо-ка-

толикам, а в 2011 р. – Київському патріархатові. У травні того ж року тут засновано монастир Успіння Пресвятої Богородиці.

Як розповів о. Яків, п'ять літ тому монастир отримав подарунок від Жидичинської обителі – копію ікони Божої Матері «Сніжна». Образ створено 1975 р. для храму в Соколі, її оригінал зберігається у Волинському краєзнавчому музеї.

Ця святянка має цікаву історію. За переказом, у IV ст. одному багатому бездітному римлянинові після відвідин храму наснилося, якщо збудує церкву на місці, де вважє Діва Марія, в нього народиться дитина. Але де шукати те місце? Уранці до нього прибіг слуга і повідомив, що в Римі сталося диво: тильки в одному місці випав сніг (був серпень) і утворив малюнок з обрисами храму. Так чудесна подія спонукала до написання ікони Богоматері «Сніжна».

**Оксана КАРНІКОВСЬКА**



# СВЯЩЕННИК, БАТЮШКА, ПІП... Що залишити з цього ряду синонімів?



Із вимогою нової української орфографії писати «священник» із двома *н* ми вже потрапили зашкало. Але все ще точаться суперечки, чи не вигнати з нашої мови його синоніми – рознізм «батюшка», просторічне «піп», а залишити тільки «отець», «папатець».

У цій дискусії ми надаємо слово митрополитові Іларіону (Озленкові), – видатному знавцеві нашої слов'яної. Адже приспіваний їм потрапився над її чистотою й усталеністю як ніхто. Це сталося передрукованою з його Етимологічно-семантичного словника української мови, виданого в Канаді Товариством «Волинь» у 1995 році (т. IV, с. 56–59).

Слова живуть так само, як і все живе на світі: народжуються, цвітуть, старіють і вмирають. Кожне слово окрема має свою цікаву історію. Таке й наше стародавнє слово піп. Як і більшість слів нашої духовної культури, слово піп пошло з грецького джерела, а саме від слова *pappas* – «батько; дід». Але прийшло до нас це слово не просто з мови грецької, але через німецьке посередництво. Грецьке *pappas* німці перейняли дуже рано і переробили на *pfaffe* (теперішня *Pfaffe*). Це слово *pfaffe* німецькі місіонери ще в VIII–IX вв. занесли на західнослов'янські землі, де воно скоро слов'янізувалося... Так повстало це десь у VIII–IX вв. по Христі загальнослов'янське слово *parus*, що пізніше, у пам'ятках старослов'янських X–XII вв. має форму по о п.

Коли св. брати Константин і Мефодій р. 862-го прибули в Моравію, то вони застали там цілу низку греко-латино-німецьких релігійних термінів, а серед них і слово по о п. Цих слів св. брати остаточно не вигнали й не заступали їх іншими грецькими, бо вони ніколи вже зацелілися були серед слов'ян. Так це слово постолялося загальнослов'янським аж до наших часів.

Пам'ятки старослов'янської мови X–XI вв. переповнені словом по о п. Так у Синаксісмі Требішню X–XI вв. це слово знаходимо 39 раз... Старослов'янські пам'ятки XI в. уживають слів: *поп, польск, поповство* й ін. як звичайних.

Ось таким чином слово поп і похідні від нього – це слово загальнослов'янське, чому воно сьогодні відоме по всіх без виключення слов'янських мовах...

В українській мові слово по о п відоме з найдавнішого часу. Пам'ятки XI в., що повстали на нашій землі, повні цими словами, напр., «Слова» Григорія Богослова, «Пандекти» Антоха. Повно цих слів у «Повісті арменних літ», в Лаврентієвському та Іпатському літописі і ін. [...] І молодіші наші пам'ятки, XV–XVII вв., переповнені цими словами. [...]

Слово по о п надвичайно у нас поширилося й українізувалося – прийняло форму *пін*, цюetto перестало відчуватися чужим. Воно сильно розповсюдилося у нас, пор: *пін*, *попів*, *попівна*, *попівство*, *попадка*, *попада* (так само з новогоречого *rapadia*, давне *ponadun*).

Український народ створив сотні приказок про попів... Українські пісні та думи так само вільно й часто вживають цього слова. Нагадує хоча б «Думу про Маруся» – *попівну богуславця*. Сьогодні сотні місцевостей носять на нашій землі назви від кореня «поп».

Але з бігом часу слово піп і по стало помалу з деяким заблурненням вульгаризм. Чим це пояснити? Сильно на це вплинула мова польська.

Польська мова аж до XVII віку сильно вживала слово «pop» на означення своєї римско-католицьких ксьондзів. [...] Але вже десь у XVII в., коли запалилася запекла релігійна боротьба поміж католиками та православними українцями, тоді й заникло в польській мові слово *pop*, поляки надали

цьому слову згрідливого значення й застосовували тільки до українського священника. З того, власне, часу й українські священники почали потраювати омицте це слово. А вже дужко вживалося в Галичині, особливо в ХХ ст., виразно погорджує тим словом.

Може, вплинуло на це також те, що церковнослов'янська Біблія не знає цього слова. В старовині по книгах Св. Письма не раз можна знайти слово по о п в розумінні «ієрей», але пізніше, при виправленні Біблії, це слово повийдали. Може, тому, що *пін* – це тільки світська народна назва священника, якої вживають тільки позачо, а в очі скажуть: *отець, папатець*. Але на Наддніпрянській Україні слово піп ніколи не було згрідливим, хоч його – скільки себе пам'ятаю – в очі священникові не говорився. Але полади питаються: «Чи піп удома?» Правда, скоріш скажуть: «Чи пап'ятка вдома?», «Чи панотець (або йнакше – батюшка) приїшши?» й т. ін.

Слово «батюшка» широко знає в Україні, а не принесена до нас з Московії, як дехто твердить. (Саме так твердить Етимологічний словник української мови, т. I, с. 152, видання 1982 року. – Прим. В.Г.) Але що «батюшка» міцно зацелілося в Росії, воно помалу виводиться від нас його на означення українського священника вільно й часто вживають усі наші письменники класики. [...]

Зовсім сказаного видно, що слово піп існує в нас понад тисячу літ. Воно освячене найбільшою традицією... Слово піп – світська народна назва священника це від найдавнішої давнини, і таким воно зостається в народі ще й тепер.

Але жита сильно накинulo погоду й на це слово, й його стали омицати, вживаючи інших *священник, отець, духовний, папатець* і т. ін.

Підготував  
Віктор ГРЕБЕНЮК

## — ХУДОЖЄ СЛОВО —

### ГНІВ І СОНЦЕ



Маленький хлопчик побився зі своїм братом. Зазнавши нищівної поразки, насувся і сів у кутку. Коли брат, підійшовши, спробував помиритися, – відмовився слухати. Так і сується цілісний день.

Настав вечір, мама сказала йому: – Може, пробачиш брата перед сном? Пам'яташ, у Святому Письмі сказано: «Нехай сонце не заходить у гніві вашому» (Єф. 4:26).

Хлопчик трохі подумав, а потім спонтанічно зиркнув на маму і спитав: – А як мені зупинити сонце?

«Браття! Не будьте дітми розумом: на але будете, як діти, а розумом будете повнолітні!» (1 Кор. 14:20).

## — РАДИМО ПРИДБАТИ —

### ВИЙШОВ СПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР НА 2022 РІК

Виданим відділ епархії «Ключ» випускає настінний церковний календар на наступний рік. Прибати календар, у якому, зокрема, подано нажвільні для Волині свята й пам'ятні дні, можна в книгарні-бібліотеці «Ключ» (Луцьк, просп. Волі, 2, вхід праворуч від обласної онацької бібліотеки), а також у храмах і монастирях епархії.



**ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР**

**1 січня**  
**День народження:** 60 років тому, 1962-го, – протоієрей Василь Мураль, настоятель парафії Іоана Христеителя в с. Прилуцьке Ківерцького дек.  
**5 січня**  
**День народження:** 40 років тому, 1982-го, – протоієрей Юрій Янчук, настоятель парафії Рівноапостольного князя Володимира в с. Тарасове Луцького райдеку.  
**6 січня**  
**День святих:** 20 років тому, 2002-го, – протоієрей Дмитро Виднич, настоятель парафії Мучениці Світлани та Покрови Пресвятої Богородиці в Ковелі.  
**8 січня**  
**День освіти храму:** 110 років тому, 1912-го, – церква Собору Пресвятої Богородиці в с. Заборолу Луцького райдеку.

**15 січня**  
**День святих:** 5 років тому, 2017-го, – священник Володимир Гавран, настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Навія Рожницького дек.  
**21 січня**  
**День освіти храму:** 15 років тому, 2007-го, – церква Апостолів Петра й Павла в с. Холнів Ківерцького дек.  
**25 січня**  
**День народження:** 30 років тому, 1992-го, – священник Назарій Благута, настоятель парафії Аристарта Міхаїла в с. Кругле, Воздвиження хреста Господнього в с. Нові Кошари та Апостола Іоана Богослова в с. Старі Кошари Ківерцького дек.  
**26 січня**  
**День святих:** 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Богдан Войнович, настоя-

тель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Журалівне Староживихівського дек.  
**Щиросеречно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многі і благі літа!**  
 Інформаційно-видавничий центр епархії буде відкритий за повідомлення про помилки чи недорозуміння в цій рубриці газети, а також у календарному розділі сайту pravoslavivolyntsi.org.ua. Ще краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконатися, що все гаразд.



**Священника Юрія Щербика** зараховано до кліру парафії Введення Пресвятої Богородиці в Луцьку (каз № 66 від 3 листопада 2021 р.).  
**Священника Юрія Юва** звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомушчів Параскеви-П'ятниці в с. Котів Ківерцького дек і призначено настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Радомиль Луцького райдеку. (№ 68, 71 від 25 листопада).  
**Протоієрея Сергія Сачка** звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Радомиль Луцького райдеку і призначено настоятелем парафії Великомушчів Параскеви-П'ятниці в с. Котів Ківерцького дек. (№ 69, 70 від 25 листопада).  
**Священника Антона Коростова** звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Проходи та Успіння Пресвятої Богородиці в с. В'язівне Любешівського дек і призначено настоятелем парафії Різдва Іоана Предтечі в с. Нові Червища та Великомушчів Варвари в с. Рудка Червинська Камінь-Каширського дек. (№ 72, 73 від 25 листопада).

**УПОКОЇЛАСЯ СХИМОНАХІНЯ ЄВА (КИРИЛЮК)**



29 жовтня спочила в Бозі найкраща за віком черниця нашої епархії – 91-річна насельниця луцького монастиря Святителя Василія Великого.  
 Народилася Аграфія Олександрівна Кирилук 28 лютого 1930 р. в с. Лисце Луцького району в багатодітній родині (хата стояла на Божій гірці). Працювала в колгоспі, у пральні дитсадка. Але богослужіння намагалася не пропускати з 18 років. З молодих літ хотіла стати черницею, але в ті часи монастирі розганяли, та й потім не складувалося.  
 Їїєю матинок повдала, що в них удома дехто як жила монашка. «Я їй тіло любила. Вона завжди розповдала про Страшний суд мені, про Бога, про віру». Від неї мала мрію йти в монастир. Потім переїхала до Луцька, працювала в друкарні.  
 У той час заворіла і лікарі діагностували онкологію. Лікування не дало результатів. А коли потрапила в Новий Афон (Алжир), взяла благословення у місцевого ченця. Окрім цього, відвідувала інші

Сва. Вона стала першою великосхимницею Київського патріархату.  
 Келія матинки Єви нагадує музей. Протягом життя нею збрано багато богослужбової літератури та децю переписано власноруч. Це, зокрема, академія, а також записки по мійнині. Окрім цього, зберігаються різні настольні, олівці з траєк: кошовики збирала рослини і готувала з них ліки.  
 Чин похорону відбувся 30 жовтня в домовому храмі Великомушчів Катерини обителі, у якій спаслася небибачка. Очолов його владика Міхалій і співслужінні чернцтва епархії. Поховали великосхимницю

в Жидичині на монашому кладовищі.  
 У скорботному слові високопреосвященний зазначив, що матинка Єва протягом усього життя готувала себе до ангельського служіння. «Сьогодні ми просімося саме просто з насильницького монастиря, а понад усі. Матинка любила Іванчирин, і людей, і Україну».  
 Митрополит Луцький і Волинський Міхалій, Управління епархії висловлюють щирі співчуття насельницям монастиря та рідним спочилої, закликаючи до молитви за упокоєння її душі.



**ХУДОЖНЄ СЛОВО**

Праведник відходив із цього життя. Відходив у радості, немовби повертаючи на батьківщину. Духовні брати обступили його ложе. Вони почали просити його, щоб він залишив їм як духовну спадщину важливе научення, яке допомогло би їм у досягненні християнської досконалості.

**НАСТАНОВА**

Він зійшов і сказав:  
 – Я присвятив життя не виконанню своєї волі, а волі Божої, і нікого не вчив того, що гарніше не робив сам. \*\*\*  
 «Будьте як виконавці слова, а не тільки слухачами» (Як. 1:22).



Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використуйте наш часосип у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

**СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНИ**

**ЧИТАЙТЕ**  
 Рісничантину духовна література: замовити у храмах, книгарні-бібліотеці «Кіельці» за адресою: Луцьк, просп. Воли, 2 (напроти ЛЦМУ, біля обласної канцелярії бібліотеки). Розширений робочий будні: 9:30–19:00 год свята, суботи в неділі: 10–17 год.

**ДИВІТЬСЯ**  
 Передача «Духовна збірка»: субота, 20:30, п'ятниця у неділю о 16 год., середа – о 7 год. і 12 каналі

**СЛУШАЙТЕ**  
 Передача «Блажата неділі», 7:30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

**ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУШАЙТЕ**  
 Сайт редакційно-видавничого центру за історію, устрій епархії, святні, протієрські, документи, новини, фото, відео, газети, книги, аудіо, передачі.  
[www.volynskiy.org.ua](http://www.volynskiy.org.ua)

**ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ**  
 З'явилася новина: Українська (Українська) мовою  
 Свідоцтво про державну реєстрацію: ВП № 219 від 03.08.2004 р.  
 Засновник і видавець – Українська Волинська єпархія  
 Головна редакція: Луцьк, просп. Воли, 27. Тел. 0332 72-91-61. Е-пошта: info@volynskiy.org.ua  
 Підприємство: ВО «Волінські епархіальні відомості» (Волинська духовна консисторія)  
 Зам. № 2899 Наказом 1100/пр. Підприємчий код: 91281.  
**РЕДАКЦІЯ**  
 Головна редакція: Віктор ПІСЕНКО (літературний редактор) і керує її.  
 протієрей Віталій СЮРІВ, Микола ВОЛОДИМІР (верстка)  
 Підприємство: ВО «Волінські епархіальні відомості» (Волинська духовна консисторія)  
 Підприємчий код: 91281.  
 Підприємство: ВО «Волінські епархіальні відомості» (Волинська духовна консисторія)  
 Підприємчий код: 91281.  
 Підприємство: ВО «Волінські епархіальні відомості» (Волинська духовна консисторія)  
 Підприємчий код: 91281.

**ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ**  
 42025 Луцьк, Градний увій, 1  
[info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua)  
 Це робить повідомлення «Помилки і тривоги» щомісяця: 10:00–16:00, суботи: 13:00–14:00  
**КЕРУЮЧА СПРАВОЮ**  
 Митрополит Луцький і Волинський МІХАІЛ. Тел. 0332 72-44-64  
**КАНЦЕЛІЯ**  
 Канцеляр – протієрей Микола ЦАП. Тел. 0332 72-51-63  
 Інформаційно-видавничий центр – протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Тел. 0332 72-44-64  
**ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР**  
 Тел. 0332 72-91-82  
 Голова центру – протієрей Віталій СЮРІВ. Моб. 090 661 56-68  
 Інформаційна служба (для заповнення даних про доповідь епархії)  
[info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua) / [infobureau@volynskiy.org.ua](mailto:infobureau@volynskiy.org.ua)  
 Сайт – [pravoslavivolyntsi.org.ua](http://pravoslavivolyntsi.org.ua)  
 Пресслужба (Служба з ЗММ) – протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Моб. 090 661 56-68 / [press@volynskiy.org.ua](mailto:press@volynskiy.org.ua)  
 Газета «Волинські епархіальні відомості». Наказ Управління Митрополита Собору – Іван, редактор дієпротієрей Сергій ПІДАЧУК. Тел. 0332 72-91-82

Редакційно-видавничий центр епархії: головний редактор протієрей Віктор ПІСЕНКО. Тел. 090 126-40-72. [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua)  
 Видавничий відділ: головний редактор протієрей Віталій СЮРІВ. Тел. 0332 72-91-61. [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua)  
 Канцеляр: протієрей Микола ЦАП. Тел. 0332 72-51-63  
 Інформаційно-видавничий центр: протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Тел. 0332 72-44-64  
 Голова центру: протієрей Віталій СЮРІВ. Моб. 090 661 56-68  
 Інформаційна служба (для заповнення даних про доповідь епархії): [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua) / [infobureau@volynskiy.org.ua](mailto:infobureau@volynskiy.org.ua)  
 Сайт: [pravoslavivolyntsi.org.ua](http://pravoslavivolyntsi.org.ua)  
 Пресслужба (Служба з ЗММ): протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Моб. 090 661 56-68 / [press@volynskiy.org.ua](mailto:press@volynskiy.org.ua)  
 Газета «Волинські епархіальні відомості»: Наказ Управління Митрополита Собору – Іван, редактор дієпротієрей Сергій ПІДАЧУК. Тел. 0332 72-91-82  
 Редакційно-видавничий центр епархії: головний редактор протієрей Віктор ПІСЕНКО. Тел. 090 126-40-72. [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua)  
 Видавничий відділ: головний редактор протієрей Віталій СЮРІВ. Тел. 0332 72-91-61. [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua)  
 Канцеляр: протієрей Микола ЦАП. Тел. 0332 72-51-63  
 Інформаційно-видавничий центр: протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Тел. 0332 72-44-64  
 Голова центру: протієрей Віталій СЮРІВ. Моб. 090 661 56-68  
 Інформаційна служба (для заповнення даних про доповідь епархії): [info@volynskiy.org.ua](mailto:info@volynskiy.org.ua) / [infobureau@volynskiy.org.ua](mailto:infobureau@volynskiy.org.ua)  
 Сайт: [pravoslavivolyntsi.org.ua](http://pravoslavivolyntsi.org.ua)  
 Пресслужба (Служба з ЗММ): протієрей Сергій ФЕДОРЯКОВИЧ. Моб. 090 661 56-68 / [press@volynskiy.org.ua](mailto:press@volynskiy.org.ua)  
 Газета «Волинські епархіальні відомості»: Наказ Управління Митрополита Собору – Іван, редактор дієпротієрей Сергій ПІДАЧУК. Тел. 0332 72-91-82

# «НЕ СУДИТЬ, ЩОБ І ВАС НЕ СУДИЛИ»



Судити чи не судити? Сказано ж – «не судити!» Цією крилатою фразою з Біблії багато опонентів намагаються закрити рота будь-якій критиці чи зауваженням. Навіть якщо вони цілком справедливі.

Передусім, аби використовувати Святе Письмо як аргумент у суперечках, потрібно бути людяною духовною і знати достеменно те, що написано апостолами. Якщо священник у храмі поспієється на Писання, то ці багато є прикладів, де він засуджує дії конкретної особи!

Є й інша категорія людей, які взяли на озброєння політику невтручання в суспільні події за принципом «моя хата скраю». Табо, мовляв, «не суди і несудимий будеш». Але це не позбавляє таку людину відповідальності за те, що відбувається навколо неї. Бо як же тоді «люби ближнього, як самого себе»? Як можна любити та поважати ближнього і не дбати про нього власним впливом і прикладом?

Питання досить складні, аби звести їх до вищесказаного «не суди...». Вагали ми потераємо від буквального розуміння Біблії. Нумо для початку з'ясуємо значення цього дієслова.

Слово «судити» за найавторитетнішим Словником української мови має такі значення: *засуджувати, ухвалювати вирок; оцінювати, аналізувати*.

Тепер перечитаймо євангельські уривок: «Не судить, щоб і вас не судили; бо яким судом судите, таким судитимуть і вас, і якою мірою міряєте, такою відміряється й вам. І чому ж ти бачиш скалку в око брата твого, а колоди, що є в оці твоєї, не відчуваєш? Або, як скажеш братові твому: дай я витягну скалку з ока твого, коли колода в оці твої? Лицаріє, виийми спершу колоду з ока твого, і тоді побачиш, як винийти скалку з ока брата твого» (Мф. 7:1–5).

Отже, ідеться про *лицаріє* засудження ближнього. Хоча так звані судді можуть і не підозрювати себе в неправильності оцінки. Бабуся на лавочці у дворі дають оцінку кожному мешканцеві багатоквартирного будинку лише за зовнішніми ознаками і графіком їхнього виходу й приходу в дім. Але вони вважають, що цього достатньо, щоб давати повну і глибоку характеристику своїм суддям.

Апостол Павло писав: «Отже, нема тобі виправдання, всякий чоловіче, що судиш іншого, осуджує себе, чиниш бо те саме й ти, що судиш. А ми знаємо, що воїнству є суд Божий на тих, хто чинить так. Невже думаєш ти, чоловіче, що, засуджуючи тих, хто чинить так, і роблячи те саме, ти втечеш від суду Божого?» (Рим. 2:1–3).

Але загальновідомо, що чужі хибі легше побачити і дати їм оцінку, аніж власним.

Слово «судити», яке тут ужито, у грецькому оригіналі (κρίνω) має й значення «розмірковувати; відраізняти, вибирати». Фактично, ідеться про критичне мислення. Саме таке мислення притаманне людині розумній, подобі Творця.

Чи може бути протиріччя у Святому Писанні? Авеж не. А це означає, що сказане стосується тільки злихис наговорів і неправд. «Не згословте один на одного, браття; бо хто згословить на брата або судить брата свого, той згословить на закон і судить закон; коли ж ти закон судиш, то ти не виконаєш закону, а суддя. Один є Законодавець і Суддя. Який може спасти і погубити; а ти хто, що судиш ближнього?» (Як. 4:11–12).

Лихословити і судити – це дещо неугідне Творцеві, цього Бог не дозволяє робити людині. Всевишній – Суддя і Законодавець, це Його право ухвалювати вирок, а ми всі повинні наслідувати Його законі. Отже, оцінювати виникли інших людей, аналізувати їх дію, направляти і виховувати можна й треба, але в рамках Божих законів.

Не потрібно бути прискпливим до інших, а свої помилки применшувати. Чинимо по любові: «Любов довготерпить, милосердствує...» (1 Кор. 13:4). Суд Божий чекає в першу чергу на тих, хто, виконуючи суддівські місії, ігнорують закони Творця. «Хто від Мене відмовляється і не приймає

снів Мойсі, має собі суди: слово, яке Я сказав... воно судитиме його в останній день» (Йн. 12:48).

Кожного дня чуюмо з ефірів оцінку явищам, людям, подіям. Навіть мерщій виголошується вирок за неправдивими доказами. Глядачів, слухачів переконують олжею, від якої страждають вибрані жертви, а згодом – самі ж «судді». «Улюблені Не всякому духові вірте, але випробуйте духів, чи від Бога вони, бо багато лжепророків з'являють у світі... Ми від Бога; той, хто знає Бога, слухає нас; хто не від Бога, той не слухає нас. З цього пізнаємо духа істини і духа омані» (1П. 4:1, 6). Отже, хто слухає апостолів, той від Бога. Результати діяльності – найкращий доказник: «Тож за їхніми плодами пізнаєте їх» (Мф. 7:20).

Досить красномовна історія про ченця, який важко трудився цілісні дні, а ввечері йшов... у дім розпустити, де проводив довгі ночі. Всі, хто знав про це, засуджували його дії. Вважали, що монах не достойний займатися місцем в монастирі. Всі одностайно дали негативну оцінку й осудили його являю неморальні вчинки. Проте коли чорнорябіць помер, з'ясувалося, що він кожної ночі молився і щирими розмовами переконував дівчю кинити своє ремесло і повернутися до праведного життя. До його могили зішлися вратовані жінки і розповіли про це людям. «Тому не судіть нічого передчасно, аж доки не прийде Господь, Який освітить таємні у темряві і виявить сердечні наміри...» (1 Кор. 4:5).

Любити ближнього означає дбати про нього і в потрібний час підставити своє плече для його порятунку. Наприклад, чим можна вплинути на ближнього, – словом. Словом, яке дав нам Господь для спілкування і розуміння світу. Судити (аналізувати, переконувати, стверджувати) можна тільки мовою і власним прикладом. Тож близький людині можемо сказати правду, якою б гірше вона не була. Інша справа – тільки і не правду, якими намагаються орончити.

Таким чином, ми повинні міркувати і судити, але тільки вкорисуючись слову Бога і Святому Духові, який діє в нас. Нам треба знати Біблію настільки, щоб вона вела нашу думку і вчинки. Ісус казав: «не приїде Царство Боже поміжко, і не скажуть: ось, воно тут; або он там. Бо Царство Боже всередині вас є» (Лк. 17:20–21). Тобто Боже Царство починається з Божого царювання в наших думках.

Отже, коли ми опиняємося перед потребою визначити якісь людські чи явища, то перш ніж оприлюднити власну думку, оцінюємо предмет уваги не власним світоглядом, а Божими законами.

Вісник КЛІМЧУК

## ХУДОЖНЕ СЛОВО

### ПОКВАПНІ ВИСНОВКИ

Молодик зайшов в автобус. Він зрадів, що не було нікого – сядай, куди хоч і сів біля вікна. Йому їхати до кінцевої зупинки.

Автобус рушив і за двадцять хвилин був набитий людьми.

Молодик сів, слухаючи музику і поглядаючи у вікно, коли раптом літня жінка поплескала його по плечі і сказала:

– Як же вам не соромно! У ваші літа я поступалася місцем старшим, а ви...

Її підтримала інша:

– От молоді! Сидить здоровий, молодий хлопчець, а хвора стара жінка мусить стояти!

За дві-три хвилини на хлопця накинулася всі пасажирки. Юнак не витерпів і сказав:

– Добре, я встану, але сяде на моє місце тільки той, кому не буде соромно за своєю слово.

Хлопчець почав конвульсивно діставати

тиш себе з-під сидіння, і от з'явилася миліція, потім друга і хлопчець, спираючись, устав.

Усі завермили від здивування. Ніхто й подумати не міг, що таке можливо, а літня жінка, що так нервово все час наступала йому на ноги, тепер зрозуміла, чому він не звертає на це уваги.

До кінцевої зупинки ніхто не промовив ні слова. Хлопчець їхав, стоячи на миліціях – подавало сили те, що його місце лишалось порожнім усю дорогу.

\*\*\*

Самовпевненість і поспішність умовиводів часто обертаються для людини соромом, а то й стають причиною гріха. Будемо терпимими і розсудливими.

«Тому не судіть нічого передчасно, аж доки не прийде Господь, Який освітить таємні у темряві і виявить сердечні наміри; і тоді кожному буде похвала від Бога» (1 Кор. 4:5).

